

Rearmament i reconfiguració de la defensa europea: oportunitats industrials per a Catalunya

**CATALONIA
GLOBAL
INSTITUTE**

Desembre 2025
Informe IX

Catalonia Global Institute

El Catalonia Global Institute és un centre d'anàlisi d'affers internacionals que té com a objectiu dotar a la societat catalana de pensament propi en política global. Pensem que la societat catalana i les seves institucions seran més capaces de projectar-se i defensar els seus interessos a escala global si adopten una visió renovada tant del lloc que Catalunya ocupa al món, com del que pot aportar-hi. Les nostres activitats arrelen en la idea que el sistema internacional es regeix pels interessos dels Estats, i que Catalunya ha de definir els seus interessos nacionals d'acord amb la seva idiosincràsia, valors i aspiracions pròpies.

Autors:

Daniel Roldán, Helena Gené, Miquel Vila

Publicat pel Catalonia Global Institute

Barcelona, desembre 2025

cataloniaglobal.cat

Attribution-NonCommercial-NoDerivatives
4.0 International
(CC BY-NC-ND 4.0)

ÍNDEX

Resum executiu

Introducció

La defensa europea i els reptes en la seva indústria

1.1. La integració europea en termes de defensa

1.2. Reptes de la Indústria de Defensa Europea

Oportunitats de finançament de la indústria de defensa europea

2.1. Préstecs SAFE

2.2. El Fons Europeu de Defensa (EDF)

2.3. El Programa de la Indústria de Defensa Europea (EDIP)

2.4. La revisió a mig termini de la Política de Cohesió

2.5. El Marc Financer Pluriennal 2028-2034 i altres possibilitats de finançament futur

El sector de defensa a Catalunya

3.1. Sector de defensa, seguretat, aeronàutica i espai

3.2. Sectors adjacents i tecnologies de doble ús

Conclusions

RESUM EXECUTIU

Context i objectiu

L'informe analitza l'evolució recent de la política de defensa de la Unió Europea arran de la invasió russa d'Ucraïna i examina les potencials implicacions d'aquest nou escenari per a la indústria europea de defensa i, de manera específica, per a l'ecosistema industrial i tecnològic de Catalunya. L'objectiu central és identificar fins a quin punt el gir estratègic de la UE cap al rearmament, l'anomenada “autonomia estratègica” i el reforç de la Base Industrial i Tecnològica de Defensa Europea (EDTIB) podria genera oportunitats reals, i també limitacions, per l'economia catalana.

Marc estratègic i institucional

La guerra d'Ucraïna ha posat en evidència les mancances acumulades per dècades infrafinançament en el sector de defensa, i la dependència estructural dels països europeus respecte als Estats Units. Com a resposta, la UE ha impulsat l'estratègia *Readiness 2030*, orientada a reforçar capacitats militars clau, incrementar la producció industrial i reduir la dependència de proveïdors extracomunitaris. Aquest gir s'articula a través d'una combinació d'instruments financers excepcionals, reformes normatives i nous programes industrials que busquen agilitzar la contractació, fomentar la cooperació transfronterera i assegurar la seguretat de subministrament.

Troballes principals

Fragmentació i límits estructurals

El document identifica la fragmentació d'indústria europea de defensa com a problemàtic, amb un predomini de la contractació estatal i una cooperació limitada entre estats membres —tot i que cal entendre que aquesta és una situació esperable perquè la defensa és una prerrogativa dels estats membres. Aquesta configuració dificulta l'assoliment d'economies d'escala, frena la innovació i manté una elevada dependència d'importacions, especialment dels Estats Units.

Nou context de finançament

Els instruments de finançament desplegats —com els préstecs SAFE, el Fons Europeu de Defensa (EDF), el futur Programa de la Indústria de Defensa Europea (EDIP), la revisió de la política de cohesió i el pròxim Marc Financer Pluriennal 2028-2034— obren un

escenari de finançament sense precedents. L'accés efectiu a molts d'aquests recursos, com els de SAFE, depèn de les decisions dels estats membres, fet que en el cas espanyol tendeix a reforçar una gestió centralitzada i a prioritzar els grans contractistes tradicionals. Ara bé, altres fons, com els de l'EDIP i l'EDF, gestionats directament per la Comissió Europea, podrien oferir més oportunitats per als actors econòmics catalans.

Potencial i asimetries a Catalunya.

Catalunya no acull els principals camps estatals de defensa, però disposa d'un teixit rellevant de pimes, empreses tecnològiques i *start-ups* amb capacitats de doble ús aplicables a la defensa. Destaquen sectors com la ciberseguretat, la intel·ligència artificial, l'aeronàutica i l'espai, els drons, els materials avançats, la logística i la indústria auxiliar. Aquest potencial contrasta amb un pes modest del sector en el PIB català i amb el risc de concentració d'oportunitats al voltant de grans actors estatals.

Implicacions per a Catalunya

El nou marc europeu podria oferir una finestra d'oportunitat per a una major integració de les empreses catalanes en cadenes de valor europees de defensa, impulsar processos de reconversió industrial i reforçar sectors tecnològics estratègics. Tanmateix, aquestes oportunitats no són automàtiques. Requereixen una estratègia proactiva de posicionament, capacitat de participació en consorcis europeus, alineació amb les prioritats comunitàries i mecanismes propis de suport a la innovació, a la internacionalització i finançament privat. El debat sobre una possible integració de defensa europea, no és només ideològic, sinó també distributiu: qui aporta els recursos i qui n'acaba capturant els retorns. En un escenari d'integració industrial europea, la decisió sobre on s'ubiquen les plantes de producció, els centres d'R+D i els contractes tractors determinarà quins territoris s'emporten llocs de feina, capacitat productiva i beneficis. En aquest punt, el fet que Catalunya no sigui un estat membre limita la seva capacitat d'incidir en decisions clau de distribució, i pot reduir la probabilitat que el país capitalitzi plenament el nou cicle inversor.

La naturalesa del sector de defensa, fortament condicionada per prerrogatives estatals i per dinàmiques de "campions estatals", pot empènyer *start-ups* i pimes catalanes a entrar en projectes europeus sovint a través d'actors ja establerts, amb el risc que l'ecosistema emergent quedi subordinat o absorbit abans de poder escalar. En paral·lel, la manca d'aprofitament d'eines com la reorientació de fons de cohesió cap a defensa i

tecnologies duals podria convertir-se en una oportunitat perduda en termes d'industrialització i sobirania tecnològica.

Conclusió

L'informe posa de manifest que el gir de la Unió Europea cap a una política de defensa més integrada, amb un volum de recursos i instruments sense precedents, configura un entorn potencialment favorable però profundament competitiu i asimètric. En aquest context, l'impacte per a Catalunya no vindrà determinat tant pel nivell agregat de finançament mobilitzat a escala europea, sinó per la capacitat d'incidir en els mecanismes efectius d'accés als recursos i d'inserció en les cadenes de valor que s'estan redefinint.

La clau rau en articular una estratègia pròpia que mitigui les limitacions derivades de la centralització estatal, aprofiti els instruments més permeables a l'acció subestatal i potenciï els avantatges comparatius del teixit productiu i científic català. Sense una acció proactiva de posicionament, coordinació i suport institucional, el risc és que el nou cicle de reindustrialització en defensa reforci dinàmiques preexistents de concentració territorial i empresarial, i que accentuï la dependència d'un model econòmic lligat a la despesa pública i a actors externs.

INTRODUCCIÓ

Arran de la invasió russa d'Ucraïna l'any 2022, la Unió Europea ha vist revelada la seva incapacitat de donar una resposta en matèria de seguretat i la insuficiència de la indústria europea de defensa, on l'OTAN s'ha vist de nou com l'única institució supranacional amb capacitat d'actuació real en aquest àmbit al continent europeu. Com a conseqüència d'aquesta evidència, la UE va desplegar l'estratègia de rearmament *Readiness 2030*, un pla que busca mitigar dècades d'infrafinançament en el sector i reduir la dependència de proveïdors externs. L'eina estrella de l'estratègia són els fons SAFE, 150.000 milions d'euros a destinar en forma de préstecs pels estats membres per incentivar la inversió pública i privada en defensa.

La demanda sobtada generada per la guerra d'Ucraïna ha mostrat les limitacions productives de la Base Industrial i Tecnològica de Defensa Europea, però alhora ha fet reemergir els debats sobre l'autonomia estratègica d'Europa i la possibilitat d'una integració en matèria de defensa davant d'una administració Trump escèptica davant l'OTAN, i que exigeix més implicació i despesa europea en l'aliança transatlàntica. Davant aquesta realitat, la Unió Europea ha reaccionat seguint la lògica institucional que acostuma a aplicar: mitjançant la canalització de fons els quals no necessàriament resoldran, almenys a curt termini, les mancances industrials ni les necessitats de coordinació en defensa que es requeririen, i encara menys podran arribar a substituir a la llarga el què a dia d'avui representa l'OTAN.

Tanmateix, aquest context d'excepcionalitat financera que es preveu pels propers anys, combinant els fons SAFE amb un increment en cinc vegades la inversió del pressupost ordinari de defensa de la Unió Europea, podria plantejar un context d'oportunitat per les indústries emergents del sector així com aquelles de sectors adjacents implicats en tecnologies de doble ús. Catalunya disposa d'un sector amb un potencial considerable en tecnologies i digitals, com en la ciberseguretat i intel·ligència artificial. Així mateix, també disposa d'un sector creixent d'aeronàutica i espai amb un ecosistema de *start-ups* i centres de recerca actius en matèria de satèl·lits i materials d'alt rendiment. Alhora, la indústria auxiliar del país (automoció, química, metal·lúrgia i manufactura avançada) ofereix possibilitats de reconversió que encaixen amb les necessitats de la cadena de valor europea en defensa que vol prioritzar la UE. Davant d'això, quines oportunitats representa per la indústria catalana? I quin és la potencialitat real de l'ecosistema català per beneficiar-se del context actual?

LA DEFENSA EUROPEA I EL REPTES DE LA SEVA INDÚSTRIA

1.1. LA INTEGRACIÓ EUROPEA EN TERMES DE DEFENSA

Els esforços per dotar la Unió Europea d'una defensa comuna han estat marcats per una lentitud persistent i per obstacles polítics considerables. Tot i els primers intents dels anys cinquanta, quan el projecte de Comunitat Europea de Defensa va quedar frustrat pel rebuig del parlament francès, la UE no ha aconseguit avançar cap a una integració plena en aquest àmbit. A partir dels anys setanta, la Cooperació Política Europea va obrir la porta a una embrionària coordinació de la política exterior, que finalment es consolidaria amb el Tractat de Maastricht i la creació de la Política Exterior i de Seguretat Comuna (PESC), concebuda com un pilar intergovernamental que preservava àmplies quotes de sobirania per als estats membres. Aquest caràcter intergovernamental, que exigeix unanimitat al Consell, ha estat un fre constant a l'hora d'impulsar projectes més ambiciosos d'integració en matèria de seguretat i defensa.

En aquest marc, la Política Comuna de Seguretat i Defensa (PCSD) s'ha configurat com el principal instrument operatiu de la PESC. Regulada al Títol V del Tractat de la Unió Europea, desplega un ventall d'eines orientades tant a l'execució de missions a l'exterior —destinades a preservar la pau i estabilitzar l'entorn internacional— com al desenvolupament de capacitats de defensa dins la UE.

Entre les seves disposicions, es preveu la possibilitat d'establir una defensa comuna si així ho decideix per unanimitat el Consell Europeu, la creació de l'Agència Europea de Defensa (EDA), encarregada d'impulsar la cooperació en capacitats militars, i la posada en marxa de la Cooperació Estructurada Permanent (PESCO), destinada a fomentar projectes conjunts entre els estats membres més compromesos amb l'àmbit de la defensa. Tot aquest entramat és coordinat per l'Alt Representant per a Afers Exteriors i Política de Seguretat, càrrec ocupat actualment per l'estoniana Kaja Kallas, que pren el relleu de Josep Borrell. Malgrat aquests avenços, el conjunt del sistema continua reflectint el mateix equilibri fràgil entre ambició integradora i reticències estatals que ha marcat l'evolució històrica de la defensa europea.

Atès aquest escenari, la invasió russa d'Ucraïna el febrer del 2022 ha actuat com a catalitzador d'una idea que, malgrat estar present a l'agenda política europea des de feia anys, encara no havia assolit preeminència clara: el desplegament de responsabilitats

pròpies de la Unió Europea en matèria de seguretat i defensa. La dependència estructural envers l'OTAN i, en última instància, dels Estats Units, ha quedat exposada de manera abrupta per la guerra. Tot i que Washington ha liderat el suport militar a Kíiv, les capitals europees han constatat la incapacitat de la seva indústria de defensa per respondre amb agilitat a un conflicte d'alta intensitat al cor del continent. A més, l'arribada de Trump al govern dels Estats Units i la consegüent impredictibilitat del suport americà a Ucraïna ha comportat que aquesta inoperància esdevingui encara més perillosa en termes geopolítics.

És en aquest context que Brussel·les va posar en marxa el programa de rearmament ReArm Europe, rebatejat sota l'etiqueta de *Readiness 2030*, un pla integral que busca transformar l'arquitectura de defensa europea per a la dècada vinent. L'objectiu de *Readiness 2030* és establir un marc unificat per als estats membres, amb els seus objectius principals per abordar qüestions com les llacunes de capacitat i millorar la coordinació entre els països de la UE durant els anys següents. El pla busca donar resposta a les mancances de capacitat que afecten a la competitivitat en matèria de defensa a conseqüència de dècades d'infrafinançament en el sector. Per això, se centra en set àrees prioritàries identificades pels estats membres: (1) defensa aèria i de míssils; (2) sistemes d'artilleria; (3) munició i míssils; (4) drons i sistemes antidrons; (5) mobilitat militar; (6) IA, guerra quàntica, cibernètica i electrònica; (7) facilitadors estratègics i protecció d'infraestructures crítiques.

Readiness 2030 no només afecta aspectes com la coordinació i l'estratègia, sinó que, com s'ha esmentat anteriorment, també pretén abordar les febleses industrials i tecnològiques de la UE, amb l'objectiu d'enfortir el volum de producció, així com d'impulsar la innovació i, el més important, reduir la seva dependència en proveïdors no comunitaris.

Per comprendre la urgència d'aquest assumpte és important analitzar l'actual indústria de defensa de la UE, la qual es caracteritza per estar fragmentada i no coordinada entre els estats membres. Un brífing publicat pel Parlament Europeu sobre la Indústria de Defensa d'Europa declara que només el 18% de la contractació europea és col·laborativa,¹ a més, la qüestió de la dependència dels actors no comunitaris també pretén abordar-se amb *Readiness 2030*. Entre febrer de 2022 i 2023, s'estima que el 75% dels equips de defensa provenien d'actors no comunitaris, xifres segons la Indústria Aeroespacial, de

¹ European Parliamentary Research Service. (2023). [The European Defence Technological and Industrial Base \(EDTIB\): State of play and future challenges \(PE 749.805\)](#). European Parliament.

Seguretat i de Defensa Europea (ASD).² És per això que *Readiness 2030* busca revitalitzar la Base Industrial i Tecnològica de Defensa Europea (EDTIB), com a pilar essencial per garantir una base productiva i tecnològica pròpia que sustenti l'autonomia estratègica de la Unió Europea.³

Readiness 2030 pretén abordar les capacitats militars i de defensa de la UE, i alhora examinar i supervisar els reptes estructurals, fiscals i industrials que limiten l'autonomia estratègica de la UE. Per finançar aquest rearmament, la UE ha posat en marxa una sèrie d'instruments, que van des dels préstecs SAFE fins a la flexibilitat fiscal temporal segons les normes de la UE. El paquet SAFE es va adoptar el maig 2025 amb l'objectiu de donar suport a la inversió en defensa, dotat en 150.000 milions d'euros. Consisteix en un mecanisme de préstecs de venciment a llarg termini per als estats membres que promou la contractació conjunta, cosa que permet incrementar la despesa en defensa a gran escala.⁴

1.2. REPTES DE LA INDÚSTRIA DE DEFENSA EUROPEA

Segons la lectura que fan les institucions europees, l'obstacle principal al qual s'enfronta la Unió Europea en la indústria de la defensa és la fragmentació entre els estats membres. Les peculiaritats d'aquesta indústria en dificulten una integració plena, ja que els estats actuen, d'una banda, com a client únic de les empreses del sector i alhora com a reguladors d'aquest. A més, en tractar-se d'una indústria directament vinculada a la sobirania nacional dels estats suposa una dificultat afegida per la promoció de la indústria en un mercat conjunt.

Tot i que la Unió Europea disposa d'eines i marcs reguladors per a què els estats membres coordinin les seves compres d'equips de defensa, el fet de que la defensa és una tasca estretament vinculada a la sobirania dels estats, la tendència manté un mercat monopsonístic, és a dir, un monopoli de demanda, i oligopolístic pel que fa al proveïment,⁵ de manera que entorn de 80% de la despesa en defensa té lloc a nivell estatal, i no europeu.⁶

² Barigazzi, J. (2024, Desembre 10). [The EU seeks to reduce defence dependency on US over longer term, says Commission official](#). Euronews.

³ *Ibid*

⁴ European Commission. (2025). [Defence Readiness Omnibus](#). Directorate-General for Defence Industry and Space.

⁵ Sebastian Clapp; Martin Höflmayr; Falk Vambrie. (2025) [Building a common market for European defence](#). European Parliament Research Service.

⁶ European Commission & High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy. (2024). [Joint communication to the European Parliament, the European Council and the Council: European defence industrial strategy](#) (JOIN(2024) 10 final). EUR-Lex.

La naturalesa fragmentada del mercat de defensa de la UE ha creat diversos reptes importants per avançar en la revitalització del sector de la seguretat regional. La falta d'economies d'escala suposa quelcom que podria contribuir, a més d'altres factors estructurals de les economies europees, a una menor capacitat d'innovació que provoca un estancament de la competitivitat mundial.

Així, molts estats membres no tenen capacitat d'autoproducció, fet que suposa que continuïn recolzant-se en la importació d'armes no comunitàries, especialment dels Estats Units. Concretament, les adquisicions de fora la UE pels anys 2022-2023 representen un 78%, i els Estats Units representen per si sols un 63% d'aquesta quota. Entre els estats membres, Alemanya és el proveïdor principal, responsable per un 50% de les vendes en el sector.⁷ Com a resultat d'aquesta dependència externa, la capacitat de la UE per planificar i adquirir equipaments amb els seus estats membres és molt limitada.

El sorgiment sobtat de la demanda de productes militars el 2022, es va donar en un context en el qual l'EDTIB estava fortament limitada per la capacitat productiva dels temps de pau, que va posar en qüestió la capacitat de reacció europea a escala industrial. Per això, amb l'inici de la guerra a Ucraïna, la Comissió i l'Alt Representant de la UE van adoptar la comunicació sobre l'anàlisi de mancances en inversió de defensa i el full de ruta a seguir, que apuntava la falta de finançament produït durant dècades i la falta de capacitat industrial de la Unió en matèria de defensa.⁸ Aquesta va ser la primera passa que seguidament va portar al desenvolupament d'estratègies com l'EDIS (Estratègia Europea de la Indústria de Defensa), programes com l'EDIRPA (Instrument de reforç de la indústria de defensa mitjançant contractació pública comuna) i l'ASAP (Reglament de Suport a la Producció de Municions), desembocant finalment en el programa *Readiness 2030*, que principalment gira entorn del fons SAFE i l'Òmnibus de Defensa.

L'Òmnibus de Defensa constitueix un paquet legislatiu que té per objectiu simplificar i harmonitzar la regulació europea que afecta la indústria de defensa. L'objectiu central és, per tant, suprimir colls d'ampolla administratius, reduir càrregues reguladores i dotar d'estabilitat i predictibilitat el conjunt del cicle industrial de defensa, tant en legislació específica (contractació pública en defensa, transferències, Fons Europeu de Defensa) com en legislació horitzontal (medi ambient, química, competència, mobilitat, finances sostenibles o normes laborals). Aquest paquet inclou mesures que aspiren a accelerar

⁷ Jean-Pierre Maulny, [The impact of the war in Ukraine on the European Defence Market](#), IRIS, Setembre 2023.

⁸ European Commission & High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy. (2022, Maig 18). [Joint communication on the defence investment gaps analysis and way forward](#) (JOIN (2022) 24 final).

certificacions, permisos, accés a materials i finançament, l'intercanvi segur d'informació i la gestió de programes de defensa, així com per agilitzar les normes de contractació conjunta i transferències dins la UE.⁹

L'Òmnibus està estructurat per una Comunicació de la Comissió, que exerceix una funció d'orientació política general i de clarificació interpretativa, i per propostes legislatives i no legislatives.¹⁰ Aquesta arquitectura funciona com una harmonització accelerada de diversos actes jurídics, reconfigurant llindars, excepcions, procediments i criteris d'avaluació per al context de defensa. Les mesures de simplificació proposades es resumeixen, de forma no exhaustiva, en (1) flexibilització de diversos elements procedimentals en la contractació pública de defensa; (2) simplificació en les formes de transferència intra-UE de productes de defensa; (3) simplificació del reglament del Fons Europeu de Defensa (EDF); (4) simplificació en la legislació no específica de defensa com la indústria química; (5) exempció de les inversions en infraestructures de mobilitat militar d'ésser considerades ajuts d'Estat; (6) agilització al finançament d'inversors en el sector de defensa; (7) modificacions en la legislació laboral permetent la intensificació d'activitat en producció industrial.¹¹

En conjunt, el *Defence Readiness Omnibus* representa un exercici de calibratge regulador estructural, mitjançant el qual la UE vol adequar tant la seva legislació sectorial com transversal per garantir que la fragmentació normativa, la lentitud burocràtica i les divergències interpretatives no impedeixin assolir la capacitat de producció, innovació i desplegament militar necessària que planteja *Readiness 2030*. A més, *Readiness 2030* desplega un conjunt de mesures complementàries: flexibilitat fiscal per permetre que els estats membres incrementin la despesa militar fora de les regles habituals del Pacte d'Estabilitat; possibilitat de reorientar fons estructurals i de cohesió cap a inversions de defensa o capacitats duals; incorporació del Banc Europeu d'Inversions com a actor actiu en el cofinançament de projectes estratègics; i mobilització de capital privat a través d'incentius per atreure inversors institucionals al sector de la defensa.

⁹ European Commission. Communication from the Commission to the European Parliament and the Council (2025, November 19). [EU Defence Industry Transformation Roadmap: Unleashing Disruptive Innovation for Defence Readiness](#).

¹⁰ *Defence Readiness Omnibus*. (2025). [Defence Industry and Space](#).

¹¹ European Commission. (2025). [A dynamic EU Budget for the priorities of the future – The Multiannual Financial Framework 2028–2034](#) (COM(2025) 570 final).

OPORTUNITATS DE FINANÇAMENT DE LA INDÚSTRIA DE DEFENSA EUROPEA

La presentació del pla *Readiness 2030*, i els recursos que és possible que es despleguin, obren un escenari que val la pena avaluar des del punt de vista de com Catalunya podria o no aprofitar-se'n. Malgrat el país no aculli els grans contractistes principals en defensa, i que probablement l'Estat espanyol donarà prioritat al repartiment dels fons no competitius a les empreses de proveïment habitual d'indústria de defensa, Catalunya compta amb un teixit diversificat d'empreses i pimes tecnològiques que poden ser susceptibles a beneficiar-se d'un *boom* del sector de defensa europeu. La capacitat de captar i canalitzar recursos europeus, principalment els de caràcter competitiu, pot permetre reforçar les capacitats existents, especialment en àmbits de doble ús, així com accelerar processos de reconversió industrial i integrar actors catalans en cadenes de valor europees de defensa. En aquest sentit, el primer que cal avaluar és analitzar els principals instruments de finançament disponibles i les oportunitats que poden representar.

2.1. PRÉSTECES SAFE

Dins del marc del *Readiness 2030* s'insereix el *Security Action for Europe* (SAFE), l'instrument financer més immediat i visible del paquet. A aquest efecte, SAFE té una funció doble: reforçar la capacitat industrial europea de producció d'armament i munició, responenent a les mancances detectades arran de la guerra a Ucraïna, i establir un precedent polític en un camp fins ara dominat pels estats membres i condicionat per la dependència transatlàntica.

Les motivacions d'aquesta aposta són clares. El consum d'obusos i sistemes d'artilleria a Ucraïna ha superat àmpliament la capacitat productiva europea, mostrant que els seus arsenals havien estat concebuts per a escenaris de baixa intensitat i no per a una guerra de desgast. Per la qual cosa, la resposta no podia limitar-se a transferir estocs acumulats per cada estat, sinó que exigia reactivar cadenes industrials, coordinar inversions i reduir dependències externes. En aquest sentit, el Reglament SAFE (UE 2025/1106) estableix un marc jurídic específic per mobilitzar recursos, harmonitzar mecanismes de finançament i accelerar els processos de contractació en l'àmbit de la defensa, tot vinculant-los amb els altres instruments de *Readiness 2030*.

Accés als fons SAFE i possible distribució en el cas espanyol

SAFE posa a disposició dels estats membres fins a 150.000 milions d'euros en préstecs a molt llarg termini i tipus reduït, finançats amb deute comú de la UE i garantits pel pressupost comunitari. És important tenir en compte que SAFE estableix un instrument voluntari i competitiu, al qual cada estat s'adhereix presentant una sol·licitud i un pla nacional d'inversions en defensa que la Comissió ha de validar.¹²

Els préstecs de SAFE es concediran per finançar compres urgents i de gran volum en les set capacitats militars considerades prioritàries (defensa aèria i antimíssils, artilleria i munició, drons i antidrons, guerra electrònica, mobilitat militar, etc.), amb l'obligació de fer-ho, com a norma general, en compres conjuntes o coordinades amb altres estats de la UE, Ucraïna o aliats associats com el Regne Unit, Noruega o Canadà.¹³ En aquest sentit, el Reglament incorpora una clàusula de "preferència europea": almenys el 65% del valor afegit dels sistemes adquirits amb aquests fons ha de procedir d'empreses establertes a la UE, l'EEE o Ucraïna, amb l'objectiu de reforçar l'autonomia estratègica i la base industrial de defensa europea.¹⁴

Des del punt de vista financer, SAFE ofereix préstecs a molt llarg termini (fins a 45 anys) i amb interessos baixos en comparació amb el finançament sobirà ordinari. Aquest disseny hauria de permetre als estats incrementar la despesa militar fins a aproximadament un 1,5% addicional del PIB sense desencadenar automàticament procediments de dèficit excessiu, gràcies a una flexibilització específica de les regles fiscals.¹⁵ En la pràctica, els desemborsaments es faran en trams, vinculats al progrés dels contractes de compra, i podran incloure fins a un 15% de prefinançament un cop signats els acords de préstec.¹⁶

En aquest escenari, Espanya ha optat per una participació excepcionalment modesta. El govern espanyol només ha sol·licitat 1.000 milions d'euros en préstecs SAFE —la quantitat mínima demanada entre els grans estats, equiparable només a Finlàndia— per finançar vuit projectes conjunts de defensa, quan una assignació proporcional al pes del PIB espanyol dins la UE hauria pogut situar-se prop dels 15.000 milions,¹⁷ fet que posa de

¹² Nasilowska, M., Gauthier van Thuyne, Udo Herbert Olgemoeller, Sauzay, A., Spaans, J., stefan-witte, Ruiz-Camara, I., Roux, J., Castagnede, M., Trucco, E., Schaffner, J., Hendrik Roehricht, Huizing, P., Dalleur, S., & Fischer, J.-B. (2024). [SAFE update financial assistance tentative allocation](#). A&O Shearman.

¹³ CEOExEuropa. (2025, Juny 16). Seguridad y defensa: acuerdo en el Consejo sobre el Instrumento SAFE.

¹⁴ Luis. (2025, Maig 27). [Quién, en qué y cómo se podrán gastar los 150.000 millones del programa SAFE para el rearme europeo](#).

¹⁵ Reuters Staff. (2025, Setembre 9). [EU finalizes \\$176-billion defence loans, with Poland taking largest share](#).

¹⁶ Nasilowska, M., Gauthier van Thuyne, Udo Herbert Olgemoeller, Sauzay, A., Spaans, J., stefan-witte, Ruiz-Camara, I., Roux, J., Castagnede, M., Trucco, E., Schaffner, J., Hendrik Roehricht, Huizing, P., Dalleur, S., & Fischer, J.-B. (2024). [SAFE update financial assistance tentative allocation](#). A&O Shearman, A&O SHAERMAN

¹⁷ Sanhermelando, J., & Criado, A. (2025, Setembre 9). [Sánchez desprecia las ayudas europeas para aumentar el gasto en Defensa: sólo pide 1.000 millones del fondo SAFE](#). El Español

manifest que el Govern espanyol no mostra un interès particular en la utilització d'aquest paquet de préstecs. La Comissió ha acceptat íntegrament la petició: l'assignació provisional per a Espanya és de 1.000 milions, dins d'un repartiment que cobreix 19 estats membres i esgota els 150.000 milions disponibles. El beneficiari directe dels fons serà el Ministeri de Defensa espanyol, que rebria el primer tram (uns 150 milions, fins al 15% del total) a principis de 2026, un cop la Comissió aprovi el seu pla d'inversions i el Consell adopti la decisió d'execució corresponent.

El calendari de la Comissió fixa que els plans nacionals s'han de presentar abans del 30 de novembre de 2025 i que els desemborsaments es podran prolongar fins al 31 de desembre de 2030, amb informes de seguiment semestral sobre l'execució, reproduint un esquema de condicionalitat i control similar al dels plans de recuperació post-pandèmia.¹⁸

Pel que fa a la canalització interna a l'Estat espanyol, la informació oficial és encara limitada, però tot apunta a la integració dels préstecs SAFE al pressupost del Ministeri de Defensa com a crèdits finalistes, executats a través de la Secretaria d'Estat de Defensa i la Direcció General d'Armament i Material, en estreta coordinació amb camps estatals de defensa de participació pública com Indra, Navantia o Santa Bárbara. Es tractaria, doncs, d'un esquema altament centralitzat, on el marge per a una articulació territorial o per a la participació de governs autonòmics amb tota probabilitat serà pràcticament inexistent.

Aquest enfocament reforça una dinàmica que ja hem vist en altres àmbits, com podria ser el cas del Fons Next Generation EU: la UE crea un instrument excepcional de finançament, però la seva apropiació política i la seva implementació concreta recauen en els governs estatals, que decideixen tant el volum de recursos que volen mobilitzar com la seva distribució sectorial. En el cas espanyol, la decisió de demanar només 1.000 milions —una xifra simbòlica en relació amb la capacitat potencial del mecanisme— situa el país a la cua del rearmament europeu, alhora que consolida el control de Madrid sobre la definició dels programes i, nogensmenys important a l'efecte de l'interès nacional català, sobre els retorns econòmics en l'àmbit civil de la despesa militar.

L'ús de l'article 122 TFUE

El Reglament SAFE es va adoptar amb una decisió del Consell basada en l'article 122 del Tractat de Funcionament de la UE, una clàusula d'emergència que permet al Consell, a

¹⁸ Iniguez De Onzono, J. (2025, Setembre 9). [Espana recibe 1.000 millones en préstamos del fondo europeo para Defensa](#) [Review of [Espana recibe 1.000 millones en préstamos del fondo europeo para Defensa](#), Euronews]

proposta de la Comissió, adoptar mesures excepcionals quan un o més estats membres es veuen amenaçats per “greus dificultats” derivades de crisis econòmiques, energètiques o altres esdeveniments extraordinaris. En aquest procediment, el Parlament Europeu no intervé com a co-legislador, sinó que és, en la pràctica, només informat a posteriori.

Des de la crisi de la Covid-19, l'article 122 s'ha convertit en la porta d'entrada a un veritable “dret d'emergència” de la UE, utilitzat per crear instruments de gran abast com SURE, alguns elements del paquet energètic RepowerEU i ara SAFE, que de facto es prolonguen durant anys i gestionen centenars de milers de milions d'euros. L'ús de l'article 122 TFUE per a polítiques com SAFE comporta una clara erosió democràtica en la mesura que permet adoptar instruments de gran abast financer i caràcter quasi permanent al marge del procediment legislatiu ordinari, excloent el Parlament Europeu de la codecisió legislativa. Aquest fet ha comportat un conflicte obert amb l'Eurocambra i, alhora, posa de manifest el risc de “normalització de l'excepció”, en què mecanismes concebuts per a situacions d'emergència esdevenen vies habituals de governança, tot reforçant el pes del tàndem Consell-Comissió i dels governs estatals en detriment de l'equilibri institucional i de la representació democràtica a escala europea.

En aquest context, l'ús de SAFE no només afecta la configuració material del rearmament europeu, sinó que es converteix en un camp de proves del conflicte entre eficiència executiva i sobirania parlamentària dins la UE, amb implicacions que van molt més enllà de la política de defensa i que també condicionaran la manera com es dissenyaran futurs instruments de gestió de crisis, incloses aquelles vinculades a la immigració, el clima o l'estabilitat financera.

La dimensió política de tot aquest conjunt és tan rellevant com la militar. En aquest sentit, del Llibre Blanc sobre la Defensa Europea (2024) se'n desprèn la voluntat de fer avançar la Unió cap a una arquitectura comuna de seguretat que redueixi la dependència dels Estats Units i reforci la seva capacitat d'actuar en un entorn global marcat per la rivalitat sinoamericana. SAFE, com a peça central de *Readiness 2030*, simbolitza aquest gir estratègic.

Tanmateix, el projecte no està exempt de recels. En primer lloc, la qüestió pressupostària és inevitable: la despesa militar competeix amb altres prioritats com la transició energètica, la cohesió social o la lluita contra el canvi climàtic, i en determinades societats europees —especialment les de l'oest d'Europa— el suport públic a la indústria armamentística és més aviat feble. Alhora, SAFE i el conjunt de *Readiness 2030*

comporten un debat institucional sobre el grau de sobirania que els estats membres estan disposats a cedir en aquest àmbit, amb el risc que la Unió evolucioni cap a una política comuna de defensa que desplaci competències nacionals sensibles sense un consens clar i sense cap base legal per fer-ho, atès que la política de seguretat i defensa continua sent, en puritat, una competència exclusiva dels estats membres.

2.2. EL FONS EUROPEU DE DEFENSA (EDF)

El Fons Europeu de Defensa (EDF) es va establir l'any 2017 i, a partir del Marc Financer Pluriennal actual (2021-2027), va integrar dos programes de finançament anteriors: el PADR (Acció Preparatòria en Recerca de Defensa) i el EDIDP (Programa Europeu de Desenvolupament Industrial de Defensa). El programa té per objectiu la promoció de projectes industrials conjunts a escala europea, per tal de revitalitzar la Base Industrial i Tecnològica de la UE (EDTIB) i contribuir a l'autonomia estratègica de la Unió.¹⁹ L'EDF se centra principalment en impulsar projectes col·laboratius de cooperació transfronterera, especialment entre pimes i empreses de capitalització mitjana (*mid-caps*), per enfortir les cadenes de subministrament i de valor en tot el cicle de vida dels productes i tecnologies de defensa.²⁰

Es tracta d'un fons dirigit a empreses de la UE i Noruega, com a país associat, gestionat directament per la Comissió Europea i desplegat en programes anuals. En cap cas permet finançar organitzacions o projectes que no estiguin basats a la UE i/o que estiguin controlats per un país tercer. En tant que integrador dels anteriors programes PADR i EDIDP, manté les dues línies de finançament principals: (1) la recerca i innovació en tecnologies de defensa; i (2) el desenvolupament de capacitats de defensa mitjançant el desenvolupament conjunt de productes i tecnologies de defensa. Les primeres poden ser finançades fins al 100%, mentre que les segones entre un 20 i un 80%, segons el tipus d'activitats que despleguin els projectes, i requereixen el cofinançament dels estats membres participants. Les despeses indirectes també són elegibles i es comptabilitzen com un 25% dels costos directes. El fons posa a disposició 3.151 milions d'euros per les accions de recerca i 6.302 milions d'euros per les de desenvolupament (preus 2021).

¹⁹ European Commission, & High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy. (2024, March 5). [Joint communication to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A new European Defence Industrial Strategy — Achieving EU readiness through a responsive and resilient European defence industry \(JOIN\(2024\) 10 final\)](#). Council of the European Union.

²⁰ [Regulation \(EU\) 2021/697 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2021 establishing the European Defence Fund and repealing Regulation \(EU\) 2018/1092](#). OJ L 170, 12 May 2021, pp. 149–177.

Per aquest fons són elegibles les activitats de recerca, disseny, desenvolupament, prototipatge, prova, qualificació i certificació de productes, components i tecnologies de defensa, incloses les innovadores, així com els estudis de viabilitat i les accions per millorar la interoperabilitat, la resiliència i la seguretat de subministrament. També s'hi inclou el desenvolupament de tecnologies que incrementin l'eficiència al llarg del cicle de vida dels productes i tecnologies de defensa, mentre que s'exclou del finançament el desenvolupament de productes o tecnologies l'ús dels quals estigui prohibit pel dret internacional.

Per a poder accedir-hi s'han de configurar consorcis d'almenys tres entitats legals i elegibles establertes en dos estats membres diferents (inclosa Noruega com a país associat). Els criteris d'adjudicació es basen en el grau d'excel·lència i potencial disruptiu de les propostes, la seva aportació a la innovació i competitivitat de la indústria europea de defensa, el reforç de l'autonomia i la seguretat de subministrament, la creació de cooperació transfronterera (especialment amb pimes i mid-caps) i la qualitat i eficàcia de la seva execució.

Pel que fa a les accions de recerca, la propietat dels resultats serà de les entitats que els han produït. Tanmateix, en cas de finançament europeu mitjançant contractació pública, els resultats passen a ser propietat de la UE. Els estats membres i les institucions de la UE tindran accés lliure als informes especials per utilitzar-los en activitats militars o de seguretat, sempre que el seu ús no sigui amb objectius comercials. D'altra banda, pel que fa a les accions de desenvolupament, la UE no adquireix la propietat ni els drets de propietat intel·lectual dels seus resultats, però quan es doni finançament europeu mitjançant contractació pública, els estats membres tindran el dret, sota demanda, d'utilitzar de forma gratuïta els productes amb llicències no exclusives pel seu estudi.²¹

La coexistència de múltiples sistemes d'armament a la UE dificulta la interoperabilitat entre els estats membres, fet que subratlla la necessitat d'una estandardització més elevada del material de defensa. En aquest sentit, molts projectes de l'EDF ja contribueixen a harmonitzar equips a escala europea i el programa exigeix que els estats defineixin requisits funcionals comuns durant el procés d'harmonització de convocatòries. Tanmateix, cal avançar encara més en la incentivació de l'ús dels estàndards existents en la producció i adquisició d'armament. Paral·lelament, les pimes tenen un paper creixent com a motors d'innovació i tecnologies disruptives dins la comunitat de defensa. Per això, la Comissió ha desplegat mesures per reforçar-ne la participació, com convocatòries específiques dins l'EDF i incentius financers vinculats a

²¹ *Ibid*

projectes de desenvolupament, fet que ha permès que centenars de pimes accedeixin a finançament europeu i que es prevegi destinar fins a 840 milions d'euros al seu suport entre 2023 i 2027.²²

En el marc del Fons Europeu de Defensa s'ha desplegat un instrument específic anomenat EUDIS (Esquema d'Innovació en Defensa de la UE) que té per objectiu impulsar la innovació en defensa dirigit específicament a pimes i *start-ups*, a partir de reduir-los-hi les barreres d'entrada al mercat i fomentar-ne el finançament. El programa cobreix tot el cicle d'innovació a través de múltiples instruments com ara *hackathons*, reptes tecnològics, hubs d'innovació, *spin-in calls* per adaptar tecnologia civil al sector militar, mecanismes per accedir a capital risc i convocatòries d'R+D. Així mateix, ofereix mecanismes específics de suport empresarial com un accelerador d'empreses que ofereix fins a 65.000 euros de finançament inicial per accelerar *start-ups* i *scale-ups*, així com altres formes de suport vinculades a la formació i connexió amb potencials inversors.

Les empreses catalanes, especialment pimes i *mid-caps* tecnològiques i industrials, poden trobar en el Fons Europeu de Defensa una oportunitat per obtenir finançament, internacionalitzar-se, innovar, participar en la base industrial europea de defensa i accedir a recursos que els permetin créixer i consolidar-se en un sector estratègic i altament competitiu, a l'alça a causa de les noves prioritats de la UE. Aquest fons també pot ser un impuls important per a la competitivitat i la visibilitat internacional de les empreses catalanes dins del sector de la defensa i la tecnologia d'ús dual associada.

2.3. EL PROGRAMA DE LA INDÚSTRIA DE DEFENSA EUROPEA (EDIP)

El març de 2024, la Comissió Europea va adoptar l'Estratègia Industrial de Defensa Europea (EDIS), de la qual el Programa de la Indústria de Defensa Europea (EDIP) n'és la traducció pràctica. Es tracta d'un programa per materialitzar les mesures previstes a l'EDIS, amb un pressupost previst de 1.500 milions d'euros per donar suport al desenvolupament de la indústria de defensa europea abans de l'inici del pròxim Marc Financer Pluriennal 2028-2034. El reglament proposat, encara en via d'aprovació, representa un pont entre l'Instrument de Reforç de la Indústria Europea de Defensa mitjançant la contractació pública comuna (EDIRPA) i el Reglament de Suport a la

²² European Commission, & High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy. (2024, Març 5). [Joint communication to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A new European Defence Industrial Strategy – Achieving EU readiness through a responsive and resilient European defence industry \(JOIN\(2024\) 10 final\)](#). Council of the European Union.

Producció de Municions (ASAP), que han constituït dues eines de curt termini. L'EDIP es construeix sobre la lògica d'aquests dos instruments, per tal d'ampliar el seu abast més enllà de la munició i els míssils i donar suport a la producció en defensa de forma més general, incloent-hi la capacitat d'augmentar la producció en cas d'emergència o crisi, amb una indústria que estigui permanentment activa. La proposta també comptaria amb una línia de finançament (FAST) que s'establiria per tal d'accelerar la transformació de la cadena de subministrament. En aquest context, es preveu dur a terme un projecte pilot d'un mecanisme de venda de material militar, per a què pugui entrar en funcionament a partir de 2028.²³

L'EDIP es fonamenta sobre tres pilars. En primer lloc, enfortir la competitivitat i la capacitat de resposta de l'EDTIB. En segon lloc, enfortir l'habilitat de l'EDTIB per garantir la disponibilitat i subministrament dels productes de defensa. Finalment, contribuir a la recuperació, reconstrucció i modernització de la Base Tecnològica i Industrial de Defensa Ucraïnesa (Ukrainian DTIB).

Per tal d'obtenir finançament de l'EDIP, els projectes hauran d'estar integrats per entitats d'almenys sis estats membres, dels quals quatre es considerin en una situació d'alt risc de seguretat, incloent entre aquests Ucraïna. Els ajuts de l'EDIP prendran un format no vinculat a les despeses, o de *lump-sum*. Es podran finançar únicament les accions que vagin destinades al compliment dels objectius que defineix el programa: iniciar i accelerar l'adaptació de la indústria als canvis estructurals, incloent-hi la creació i desenvolupament de capacitats de manufactura i l'establiment de cadenes de subministrament transfrontereres, que incloguin especialment pimes, i *mid-caps*; i incentivar la cooperació en la contractació pública de defensa entre els estats membres. Les activitats finançades hauran de relacionar-se amb almenys un dels següents punts: (1) activitats vinculades a la cooperació d'autoritats públiques en processos de contractació pública de defensa; (2) activitats vinculades a l'adaptació als canvis estructurals de la capacitat de producció dels productes de defensa; (3) activitats destinades al desplegament d'un Projecte Europeu de Defensa d'Interès Comú; (4) activitats de suport, incloent-hi aquelles que promoguin la interoperabilitat, la seguretat de subministrament, la formació de personal, i activitats d'emergència.

Els criteris d'adjudicació per obtenir el finançament es basaran en: (1) la contribució a la competitivitat, l'augment de les capacitats de producció, la reducció dels terminis de lliurament i l'eliminació de colls d'ampolla, augmentant així la interoperabilitat i

²³ Parliament, E. (2024). [Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the European Defence Industry Programme and a framework of measures to ensure the timely availability and supply of defence products](#).| Legislative Train Schedule. European Parliament.

intercanviabilitat; (2) la contribució a la resiliència i l'augment de la disponibilitat puntual i de subministrament; (3) el foment d'una autèntica cooperació en matèria d'armament entre els estats membres, els països associats o Ucraïna, amb la participació en particular d'empreses pimes o de capitalització mitjana com a receptores, subcontractistes o altres empreses de la cadena de subministrament; (4) la qualitat del pla d'implementació de l'acció, en particular les mesures per respectar els terminis lliurament.

Pel que fa als fons FAST de l'EDIP, s'usaran per accelerar les inversions i incrementar la capacitat de manufactura de les pimes i *mid-caps*. El suport mitjançant aquest fons, serà per empreses que tinguin dificultats per accedir a finançament i que industrialitzen tecnologies de defensa i/o fabriquen productes de defensa; que formen part de la cadena de subministrament de la indústria de defensa o tenen previsió de formar-ne part imminentment.²⁴

El 25 de novembre de 2025, el Parlament Europeu va donar suport a l'acord interinstitucional assolit amb el Consell de la UE el 16 d'octubre. Així doncs, ara només cal la seva adopció per part dels estats membres per a què sigui publicada al Diari Oficial de la UE i entri en vigor.²⁵

2.4. LA REVISIÓ A MIG TERMINI DE LA POLÍTICA DE COHESIÓ

El setembre de 2025 el Consell de la Unió Europea va aprovar la revisió a mig termini de la política de cohesió. Amb aquesta revisió s'introdueix un gir substancial en la manera com els estats membres i les regions poden utilitzar els fons estructurals, especialment pel que fa al finançament relacionat amb la defensa.

En primer lloc, s'amplia l'abast d'inversions elegibles perquè els programes regionals puguin destinar part dels seus recursos —inclòs el *flexibility reserve* corresponent al 50% de les assignacions de 2026-2027— a nous àmbits prioritaris com defensa i seguretat, infraestructura d'ús dual, desenvolupament de capacitats industrials de defensa, resiliència de subministraments o formació de personal especialitzat. Això representa una ruptura amb el paradigma tradicional de la política de cohesió, fins ara orientada

²⁴ European Commission. (2024, Març 5). [Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL – establishing the European Defence Industry Programme and a framework of measures to ensure the timely availability and supply of defence products \('EDIP'\)](#)

²⁵ Parliament, E. (2025, Novembre 25). [Parliament greenlights first-ever European defence industry programme](#) | News | European Parliament. European Parliament.

sobretot a objectius socioeconòmics i ambientals, i consolida la seva funció com a instrument transversal de resposta a reptes geopolítics.²⁶

En segon lloc, la revisió incorpora forts incentius financers perquè els estats membres i les regions reprogramin recursos cap a aquests àmbits prioritaris. Els programes que destinin almenys un 15% de la seva dotació a defensa, transició energètica, habitatge assequible, aigua o resiliència de regions frontereres orientals obtindran: (1) un augment del prefinançament (fins al 30% en 2026), (2) una taxa de cofinançament de la UE del 100% per a aquestes inversions, i (3) una extensió d'un any en l'elegibilitat de la despesa (fins al 31 de desembre de 2030). Aquest conjunt d'incentius redueix significativament el cost fiscal per als estats membres, que poden desplegar projectes de defensa i seguretat sense necessitat d'aportar cofinançament nacional, alhora que acceleren l'execució dels programes.²⁷

A més, el nou marc permet que totes les regions, incloses les més desenvolupades, utilitzin els fons FEDER per reforçar capacitats industrials vinculades a la defensa, donar suport a projectes STEP o fomentar infraestructures de mobilitat militar. Paral·lelament, s'obren possibilitats ampliades per invertir en grans empreses quan aquestes actuïn en àmbits prioritaris (defensa, descarbonització, projectes d'interès comú europeu).²⁸ Això implica una flexibilització important de les restriccions històriques del FEDER pel que fa al suport a empreses que no siguin pimes.

La revisió consolida aquesta reorientació estratègica de la política de cohesió mitjançant mecanismes de flexibilitat i simplificació, que faciliten reprogramacions ràpides, introdueixen nous objectius específics (defensa, mobilitat militar, aigua, energia), reforcen instruments com InvestEU o l'EUI, i amplien l'ús del *Seal of Excellence*. En conjunt, el resultat és una política de cohesió que esdevé un pilar financer complementari a les polítiques industrials i de defensa de la UE, proporcionant nous espais de finançament per als estats membres i regions, així com integrant la defensa com un vector legítim de cohesió territorial en el context geopolític actual.

²⁶ European Parliament & Council of the European Union. (2025). [Regulation \(EU\) ... of the European Parliament and of the Council amending Regulations \(EU\) 2021/1058 and \(EU\) 2021/1056 as regards specific measures to address strategic challenges in the context of the mid-term review \(2025/... – PE-35-2025-INIT\)](#)

²⁷ *Ibid*

²⁸ *Ibid*

2.5. EL MARC FINANCER PLURIENNAL 2028-2034 I ALTRES POSSIBILITATS DE FINANÇAMENT FUTUR

El juliol de 2025 la Comissió Europea va publicar la proposta de reglaments pel proper Marc Financer Pluriennal (MFP) pels anys 2028-2034. La proposta gira entorn de les dues noves prioritats de la Unió: Competitivitat i Seguretat, clarament vinculades a la voluntat d'assolir l'autonomia estratègica, promoure el desenvolupament de l'EDTIB, i fomentar la integració europea en matèria de defensa. La proposta s'estructura en quatre rúbriques: (1) Plans de Col·laboració Nacional i Regional (PCNR); (2) Competitivitat, Prosperitat i Seguretat; (3) Europa Global; i (4) Administració Europea. En les dues primeres rúbriques s'hi contemplan partides destinades a la seguretat i la defensa, però la inversió principal es concentra en la segona rúbrica, principalment com una de les línies de finançament del futur Fons Europeu de Competitivitat: Resiliència i Seguretat, Indústria de Defensa i Espai, que per ara comptaria amb una designació pressupostària de 130.704 milions d'euros (en preus corrents).

Aquesta línia englobarà els quatre programes actuals directament vinculats en seguretat i defensa: EDF; ASAP; EDIRPA i EDIP. Així mateix, a la mateixa rúbrica hi ha altres fons que podran finançar conceptes de defensa com el programa Horitzó Europa, sota el Consell d'Innovació Europea (EIC), o el Mecanisme Connectar Europa, pel finançament d'infraestructura d'ús dual i mobilitat militar.²⁹

D'altra banda, a través del desplegament dels PCNR, els estats membres també podran dur a terme inversions en mobilitat militar, ciberseguretat i infraestructura crítica, donar suport als projectes d'ús dual i reforçar els ecosistemes industrials i de defensa nacionals. Els Plans es dissenyaran segons les recomanacions específiques de cada Estat, i en principi comptaran amb la participació d'autoritats regionals, d'entre altres actors per la seva preparació. Tanmateix, és previsible que, en el cas espanyol, la participació en el disseny dels capítols de competència exclusiva espanyola, com és el cas de l'àmbit de

²⁹ European Commission. (2025, Juliol 16). [Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A dynamic EU budget for the priorities of the future – The Multiannual Financial Framework 2028–2034](#) (COM(2025) 570 final). EUR-Lex.

European Commission. (2025, Juliol 16). [Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on establishing the European Competitiveness Fund \('ECF'\), including the specific programme for defence research and innovation activities, repealing Regulations \(EU\) 2021/522, \(EU\) 2021/694, \(EU\) 2021/697, \(EU\) 2021/783, repealing provisions of Regulations \(EU\) 2021/696, \(EU\) 2023/588, and amending Regulation \(EU\) \[EDIP\] \(COM\(2025\) 555 final\)](#), EUR-Lex.

European Commission. (2025, Juliol 16). [Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council establishing the European Fund for economic, social and territorial cohesion, agriculture and rural, fisheries and maritime, prosperity and security for the period 2028–2034 and amending Regulation \(EU\) 2023/955 and Regulation \(EU, Euratom\) 2024/2509 \(COM\(2025\) 565 final\)](#), EUR-Lex.

defensa, la definició de reformes i inversions es dugui a terme de forma completament centralitzada.

D'aquesta manera, la proposta de la Comissió representaria, en defensa, un increment en cinc vegades el pressupost destinat durant el MFP actual 2021-2027. Això és una mostra clara de la voluntat d'acostar-se a la creació de la Unió de Defensa Europea, seguint l'establert en l'estratègia *Readiness 2030*, promovent l'agilitat de la indústria, l'accés al finançament per a empreses emergents i pimes, la contractació pública col·laborativa, la inversió en innovació disruptiva i el transport eficient d'efectius i equipament militar a la UE.

En paral·lel a les negociacions del següent Marc Financer Pluriennal, el Consell ha aprovat l'augment de contribucions a l'Agència Espacial Europea, que rebrà 22.100 milions d'euros, la major contribució en la seva història, suposant un augment del 17% tres anys vinent, considerant la inflació. Aquest suport se centrarà en programes científics, d'exploració i tecnològics, amb un increment significatiu en aplicacions espacials, com ara d'observació de la terra, navegació i telecomunicacions.³⁰ L'ecosistema català d'empreses en el sector de l'espai es troba en un moment expansiu, el qual té un potencial de creixement molt clar, tenint en compte les oportunitats en els sectors adjacents a la indústria de defensa i a les tecnologies d'ús dual.

³⁰ [ESA Member States commit to largest contributions at Ministerial](#). (2025). Esa.int.

EL SECTOR DE DEFENSA A CATALUNYA

3.1. SECTOR DE DEFENSA, SEGURETAT, AERONÀUTICA I ESPAI

El sector de la defensa, seguretat, aeronàutica i espai té encara un pes relativament modest a l'economia catalana però en creixement. L'any 2024 les empreses catalanes d'aquests àmbits van generar un impacte de 1.820 milions d'euros a Catalunya (comptant efectes directes, indirectes i induïts), xifra equivalent al 0,6% del PIB autonòmic, i van sostenir uns 28.563 llocs de treball.³¹

La contribució al PIB va augmentar un 13% respecte a 2023 i l'ocupació un 20% més, mostrant una tendència a l'alça. Amb aquestes xifres, Catalunya se situa com la quarta comunitat autònoma en impacte econòmic generat pel sector a Espanya, darrere de Madrid, Andalusia i el País Basc. Cal notar que la indústria de defensa espanyola en el seu conjunt va assolir el 2024 el seu millor resultat històric amb 16.153 milions d'euros de facturació (+16,2% des del 2023), representant aproximadament l'1,4% del PIB estatal, i el 10% del total de l'ocupació industrial.³²

En aquest context, la contribució catalana (0,6% del PIB català) és inferior al pes econòmic de Catalunya en altres sectors, reflectint l'absència de grans contractistes principals al territori. De fet, l'activitat d'aquestes indústries va suposar només un 4,1% del VAB industrial de Catalunya, en contrast amb percentatges molt més elevats a Madrid (54%), Andalusia (21%) o País Basc (14%). Històricament, grans empreses vinculades al sector de defensa espanyol com Airbus, Indra o Navantia han tingut la seu fora de Catalunya, concentrant allà prop del 80% de les vendes i ocupació directes del sector.³³

Tot i la menor presència de grans contractistes, a Catalunya existeix un gran nombre d'empreses i centres d'investigació en tecnologies aplicables a defensa i seguretat. En l'àmbit aeronàutic i espacial trobem companyies com Sateliot, creadora d'una constel·lació de nanosatèl·lits per a IoT 5G, on hi participa Indra. Pangea Propulsion, empresa que desenvolupa motors per coets, Zero 2 Infinity, que incorpora sistemes de

³¹ Price Waterhouse Coopers. (2024). [Impacto Económico y Social de la Industria de Defensa, Seguridad, Aeronáutica y Espacio](#) (2024).

³² Núria Orriols Guiu. (2025, Març 29). [Catalunya es pot beneficiar del pla de rearmament de Sánchez?](#) Ara.cat.

³³ [Catalunya reforça el seu pes en la indústria de defensa l'últim any: creix un 13% la seva contribució al PIB i l'ocupació un 20%](#). (2025, Octubre 10). Elperiodico.cat.

llançament orbital amb globus estratosfèrics, Aistech Space, observació terrestre via nanosatèl·lits, o isardSAT, teledetecció i radars.³⁴

En l'àmbit de la indústria auxiliar i enginyeries, Applus+, Aritex i GTD són membres catalans de TEDAE amb plantilles de desenes o centenars de professionals especialitzats. GTD, per exemple, és una empresa amb seu a Barcelona que ofereix serveis a programes aeroespacials i de defensa, havia participat en projectes de vehicles blindats i obusos en consorci amb empreses europees.³⁵

Altres empreses industrials catalanes han tingut tradicionalment segments de negoci vinculats a defensa: Gutmar, produeix components de projectils i trens d'aterratge per a avions de combat, Mier Comunicaciones (integrada a TRYO Aerospace & Electronics) que fabrica sistemes de comunicació via satèl·lit i amplificadors de potència per a satèl·lits i míssils, CIMSA Ingeniería ha produït paracaigudes i sistemes de frenada per a aeronaus militars, o el fabricant de motos Gas Gas havia subministrat motocicletes tot terreny a les forces armades de l'Estat espanyol.³⁶ Malgrat que alguns d'aquests projectes hagin pogut ser puntuals, i les empreses poden haver canviat de mans o orientació —per exemple Gas Gas va tancar la seva fàbrica a Terrassa i forma part del grup austríac KTM— aquestes experiències demostren l'existència d'un *know-how* industrial a Catalunya que podria esdevenir potencialment aprofitable en programes de defensa.

Més recentment han sorgit *start-ups* d'alt component tecnològic alineades amb necessitats de seguretat: per exemple, la catalana Circe ha desenvolupat *software* d'IA per detectar interferències intencionades en senyals GPS (tecnologia crítica contra el *jamming* de navegació).³⁷ També cal esmentar la presència a Catalunya de centres de recerca com el Barcelona Supercomputing Center (BSC), l'Institut de Ciències Fotòniques (ICFO) o la xarxa CERCA, que aporten recerca en camps com la supercomputació, la fotònica, la intel·ligència artificial o els materials avançats, tots els àmbits d'interès estratègic en defensa.³⁸

³⁴ *Ibid*

³⁵ elEconomista.es. (2009, Abril 8). [Economía/Empresas.- GTD y Nexter Systems se alían para desarrollar un blindado todoterreno de ocho ruedas](#)

³⁶ Defensa.com. (2014, Gener 3). [Acuerdo comercial entre el fabricante español de motos Gas Gas y Ásteron para entrar en el sector de la Defensa y Seguridad.](#)

³⁷ Generalitat de Catalunya (2023) [La startup catalana Circe desenvolupa un "software" que detecta interferències en els senyals de GPS per millorar-ne la seguretat](#). Govern.cat.

³⁸ [Les deu empreses de la indústria militar més subvencionades per la Generalitat de Catalunya](#). (2013, Desembre 17). CGT Catalunya.

3.2. SECTORS ADJACENTS I TECNOLOGIES DE DOBLE ÚS

Catalunya destaca pel seu teixit de pimes tecnològiques, enginyeries especialitzades i centres d'innovació que podrien participar de cadenes de valor dins el sector de la defensa a escala estatal, europea o global. A banda de les empreses directament inserides en el sector de defensa i aeroespacial, Catalunya disposa de diversos sectors industrials adjacents amb elevat potencial estratègic per contribuir a la indústria de defensa, sobretot mitjançant el desenvolupament de tecnologies de doble ús que gaudeixen d'aplicacions civils i militars.

Com veurem al llarg de l'anàlisi, en l'àmbit de les tecnologies de doble ús hi ha una tendència creixent a la concentració al voltant d'Indra, multinacional espanyola de tecnologia i defensa amb participació de l'Estat a través de la SEPI i domicili social a Madrid, però amb una presència important a Catalunya mitjançant el seu centre d'oficines al districte 22@ de Barcelona.

En els darrers anys, Indra ha reforçat el seu paper de campió estatal en tecnologies digitals, drons i satèl·lits mitjançant la creació de la filial Indra Espacio i l'adquisició d'actius clau com Deimos Space, Hispasat o la divisió de drons d'Aertec, així com la seva entrada al capital d'Epicom en l'àmbit de les comunicacions xifrades. Si bé aquesta concentració pot ajudar a escalar les capacitats industrials i facilitar l'accés als grans programes europeus de defensa, també alimenta el risc que, en la pràctica, l'accés al finançament europeu i estatal passi sobretot per consorcis liderats per Indra, reduint l'espai perquè pimes i *start-ups* tecnològiques catalanes puguin desenvolupar projectes propis amb més autonomia.

A continuació es fa una radiografia preliminar d'aquests sectors clau: logística, components, tecnologia digital, tecnologies duals emergents i materials avançats.

Logística

La logística és un dels components fonamentals que qualsevol campanya bèl·lica reeixida, especialment en contextos moderns. En aquest sentit, Catalunya gaudeix d'un sector logístic potent, amb un alt grau d'internacionalització gràcies al Port de Barcelona, la seva xarxa viària i ferroviària, i la proximitat a la part continental d'Europa.

Aquesta infraestructura logística pot esdevenir estratègica per a la defensa en aspectes com la mobilitat militar, l'emmagatzematge i distribució de subministraments. Encara que les empreses de transport i logística actuen principalment en l'àmbit civil, les seves capacitats són de doble ús: per exemple, gestionar cadenes de subministrament

complexes o transportar materials sensibles són funcions crítiques tant en operacions militars com civils. En aquest sentit, empreses com Amazon juguen un paper important en la logística de les forces armades nord-americanes a l'estranger.

Catalunya compta amb operadors logístics importants, en l'àmbit dels magatzems, distribució, empreses de transport terrestre i marítim, que podrien participar en programes de suport logístic a forces armades o projectes europeus de mobilitat militar. La ubicació geogràfica i les rutes transfrontereres fan de Catalunya un potencial node de mobilitat militar europea (en línia amb iniciatives de la UE per millorar la mobilitat de tropes i equipaments). Tot i no existir ara per ara *hubs* logístics exclusivament militars a Catalunya, el teixit logístic existent seria capaç d'absorbir encàrrecs o contractes de defensa si s'habiliten els marcs adequats. En aquest sentit, l'experiència en gestió portuària i aeroportuària (Ports de Barcelona i Tarragona, Aeroport del Prat) i en transport internacional posiciona el sector logístic català com a facilitador de projectes de seguretat (trasllat de vehicles, combustible, ajuda d'emergència, etc.) en consorcis públic-privats. La logística, per tant, és un sector adjacent clau on el *know-how* català pot donar suport a objectius de defensa i resiliència.

Fabricants de components i indústria auxiliar

La base industrial de Catalunya —especialment en automoció, electrònica, metal·lúrgia i química— ofereix nombrosos fabricants de components que podrien adaptar la seva producció a necessitats de defensa. Un exemple actual és Comforsa, empresa siderometal·lúrgica pública catalana tradicionalment vinculada a l'automoció i la maquinària pesada, que el Govern i Indra estudien reconvertir parcialment per fabricar munició i altres components de defensa, en el marc d'una possible entrada d'Indra al seu capital.³⁹

De manera similar, Ficosa (proveïdor d'electrònica i visió per automòbils) ha començat a col·laborar en el desenvolupament de sensors electroòptics per a vehicles blindats de l'exèrcit espanyol en aliança amb Indra. Aquests casos demostren com empreses de components d'altres sectors poden reorientar part del negoci cap a Defensa aprofitant la seva capacitat tecnològica.

Catalunya té un important sector de l'automoció (fabricants de peces, xassís, motors, sistemes elèctrics, etc.) que no estan passant pel seu millor moment i també fabricants de béns d'equip i maquinària industrial que podrien proveir a forces armades en àrees

³⁹ Carrasco, B. (2025, Setembre 24). [La catalana Comforsa, en el radar de Indra para reforzar su capacidad industrial](#). Infodefensa - Noticias de Defensa, Industria, Armamento Y Ejércitos; Revista Defensa

com vehicles terrestres, sistemes robòtics, equips de comunicació, etc. A Alemanya ja hi hagut demanda per a reconvertir industrialment part de la seva indústria automobilística en declivi cap a la fabricació de tancs.⁴⁰ Per exemple, en el passat la catalana Serra Soldadura (grup d'enginyeria mecànica) va aportar estructures en fibra de carboni per a l'avió de transport militar Airbus A400M i components per a la indústria aeroespacial, dedicant fins a un 5% de la seva producció a Defensa.⁴¹

Aquesta indústria auxiliar catalana, d'ampli abast i diversificada, podria tenir la capacitat d'absorbir demandes del sector de defensa sempre que hi hagi plans de reconversió i incentius. La clau seria identificar aquells subsectors amb sinergies tecnològiques: per exemple productors de components òptics, drons civils, software industrial o vehicles autònoms, que amb adaptacions normatives i certificacions puguin entrar a la cadena de subministrament militar. L'existència de clústers com CIAC (automoció), Railgrup (ferroviari) o CEQUIP (equip industrial) pot facilitar l'articulació d'ofertes conjuntes en convocatòries de contractes de defensa, aprofitant la base de proveïdors locals.

Materials avançats i química

Un altre sector adjacent rellevant és el dels nous materials, incloent-hi la química avançada i la manufactura additiva. Catalunya és un dels centres químics més grans del sud d'Europa (el complex petroquímic de Tarragona, empreses de pintures, polímers, etc.) i té també clústers en materials avançats (MAV) i 3D Printing (IAM3DHUB). Aquest sector pot contribuir a defensa en desenvolupament de materials d'altres prestacions: per exemple, materials balístics lleugers per a armadures, nous explosius o propel·lents més segurs, recobriments de protecció, bateries i fonts d'energia millorades, etc. Centres tecnològics catalans com Eurecat i LEITAT ja treballen en projectes d'aquest tipus. De fet, en el projecte europeu INNOSWAMP de defensa hídrica, Eurecat aplica nanomaterials (òxid de grafè) i tecnologies de fabricació additiva per crear filtres d'aigua eficients per a ús militar. Aquest és un exemple concret de coneixement en materials catalans transferit a una aplicació de defensa (potabilització en campanya).

Un altre exemple històric és l'ús que feu Serra Soldadura de fibra de carboni per reduir pes en components aeris militars, demostrant capacitat local en compostos avançats. També cal esmentar la potencial contribució de la indústria química catalana en camps com propel·lents per coets, productes energètics, agents per a sistemes de detecció CBRN, etc., atès que hi ha empreses i grups de recerca punters en química orgànica i

⁴⁰ Mesa, J. (2025, Març 13). [German Defense Giant Rheinmetall May Take Over VW Factory to Make Tanks](#).

⁴¹ Ortega, P. (2013). [La indústria militar a Catalunya, un desig insatisfet \(Informe núm. 17\)](#). Centre Delàs d'Estudis per la Pau – Justícia i Pau

materials polimèrics. Els centres universitaris (UPC, IQS, UB, UAB) compten amb línies de recerca en nanotecnologia, nous aliatges, superconductors, grafè i altres que podrien lligar-se a projectes de defensa amb suport adequat. En definitiva, el sector de materials avançats a Catalunya ofereix capacitats transversals que es poden aplicar tant en productes civils com militars —un factor important quan es parla de sobirania tecnològica en defensa. La coordinació via clústers i projectes pilot (PECTs, comunitats RIS3CAT, etc.) ja existeix i podria enfocar-se cap a reptes de seguretat (per exemple, nous materials per a detecció d'explosius, o impressió 3D de peces de recanvi per a equips militars en remot). Aquest camp de materials és menys visible, però essencial com a base de la innovació: una bona part de l'avantatge militar ve de disposar de millors materials (més resistents, més lleugers, més funcionals), i en això la comunitat científica i empresarial catalana hi pot contribuir.

Tecnologies digitals (ciberseguretat i intel·ligència artificial)

El teixit digital de Catalunya ha crescut en els àmbits de la ciberseguretat, software i aplicacions d'intel·ligència artificial, tots els sectors importants per a la defensa moderna. Actualment, Catalunya compta amb 516 empreses de ciberseguretat, que facturen conjuntament 1.244 milions d'euros i ocupen uns 9.458 treballadors. Es tracta d'un sector en creixement (+16% en facturació l'últim any) amb moltes *start-ups* i pimes innovadores (prop del 27% tenen menys de 10 anys). Barcelona s'ha situat com la 3a regió de la UE en nombre de projectes de ciberseguretat el 2023, i atrau nombrosos *hubs* tecnològics estrangers en aquest àmbit.⁴² Aquest potencial és directament aplicable a la defensa en camps com la ciberdefensa, la criptografia, la protecció d'infraestructures crítiques i la guerra electrònica, com per exemple per protegir les dades de satèl·lits. De fet, el Ministeri de Defensa espanyol ja ha establert col·laboracions amb empreses de ciberseguretat presents a Catalunya: per exemple SIA, filial d'Indra que treballa en projectes de ciberdefensa i identitat digital des de Catalunya, i l'empresa SIRT de Barcelona s'ha aliat amb Indra per desenvolupar solucions de ciberseguretat avançada.⁴³

Pel que fa a la intel·ligència artificial (IA), Catalunya també disposa d'un ecosistema interessant, amb cert suport de l'estratègia *Catalonia.AI*. Hi trobem empreses que apliquen IA en visió per computadores, anàlisi de dades, reconeixement d'imatges de satèl·lit, vehicles autònoms, etc.

⁴² [La ciberseguretat a Catalunya](#) (2024, Maig). Acció | Generalitat de Catalunya .

⁴³ [INDRA - DCA](#). (2022, Agost 4)

Aquestes capacitats encaixen amb necessitats defensives en sistemes d'armes intel·ligents, anàlisi d'intel·ligència, i automatització de sistemes logístics. Un exemple és la *start-up* Omnios, o lquadrat que participa en un projecte europeu de defensa (HARPIA) integrant vigilància amb IA i drons.⁴⁴ D'altra banda, institucions com el Centre de Seguretat de la Informació de Catalunya (CESICAT) o l'Agència de Ciberseguretat de Catalunya han establert programes de capacitació i incubació que podrien integrar-se amb iniciatives de defensa (per exemple, simulacres de ciberatacs).⁴⁵

En aquest sentit, el sector digital català és un candidat natural en el camp de les tecnologies duals i per proveir solucions en l'àmbit de la seguretat digital, atès el seu nivell de maduresa i dimensió econòmica.

Tecnologies de doble ús emergents (drons, satèl·lits, sensors)

Aquest és probablement l'enfocament estratègic principal identificat per Catalunya, atès que combina els àmbits de major innovació on la indústria catalana té presència. Els drons (UAVs) en són un exemple destacat: ja el 2019 es van mapejar més de 50 empreses catalanes vinculades al sector dron —des de fabricants i integradors fins a operadors de serveis i desenvolupadors de software de dades— i segons les dades d'Acció la xifra ha anat en augment.⁴⁶ Existeix la comunitat DCA-Drons dins la Digital Catalonia Alliance que agrupa empreses i centres de recerca en vehicles no tripulats.⁴⁷

Catalunya disposa d'una infraestructura única a Europa com el BCN Drone Center (Moià),⁴⁸ un centre de proves aeronàutiques per a drons reconegut internacionalment que ha atret projectes de 93 països, on es testen des de drons civils fins a prototipus de doble ús.

A Ponent ja hi ha exemples concrets de la utilització dels drons per a tasques logístiques. A la Vall d'Aran s'estan fent els primers vols amb drons de càrrega per transportar sal per al bestiar, materials per a refugis i equipament per al manteniment de telecomunicacions en zones de difícil accés, a través d'empreses locals com Pirineos Drone.⁴⁹ ⁵⁰ Aquests plans pilots mostren que hi ha un nínxol clar tant per a drons pensats per operar en entorns rurals i de muntanya, una lògica similar, en la versió civil, en la qual

⁴⁴ [El Fons Europeu de Defensa 2024 selecciona quatre projectes amb participació catalana](#). (2024). Departament d'Unió Europea i Acció Exterior

⁴⁵ [La ciberseguretat a Catalunya](#). (2024). Acció | Generalitat de Catalunya.

⁴⁶ [Els drons a Catalunya Informe tecnològic](#). (2019). Acció | Generalitat de Catalunya.

⁴⁷ [Drons - DCA](#). (2024, Abril 29). DCA; Catalonia Defence Cluster.

⁴⁸ ENAIRE. (2025, Novembre 17). [ENAIRE to integrate drone traffic with conventional aviation in smart cities](#).

⁴⁹ [Primers vols de drons de càrrega fora de la visió del pilot per transportar material a zones remotes de l'Aran](#). (2025). Polítiques Digitals.

⁵⁰ Redaccio. (2025, Novembre 22). [Autoritzades 100 operacions amb drons per portar materials a llocs de difícil accés de la Vall d'Aran](#) - La Valira.

veiem els quadricòpters ucraïnesos o swarm drones que utilitzen altres països. De fet, empreses instal·lades a Catalunya, com Grasshopper Air Mobility ja treballen en vehicles aeris avançats que poden tenir usuaris tant civils com militars en un futur.^{51 52}

A Lleida s'està configurant un ecosistema de desenvolupament de robots terrestres autònoms: d'una banda, Eurecat ha provat plataformes robòtiques capaces de recolectar fruites de manera autònoma, a més de regar i monitorar cultius, i transportar caixes de fruita per terrenys irregulars.⁵³ De l'altra, la *start-up* Agrin'Pulse està desenvolupant el primer tractor elèctric i autònom dissenyat i fabricat a Catalunya, pensat per treballar sense conductor, amb menys compactació del sòl i costos operatius molt més baixos.⁵⁴ Tot i que aquests productes estan orientats per l'agricultura de precisió, comparteixen la mateixa lògica de robots terrestres no tripulats que veiem operant en terrenys extrems, com els "land drones" que Ucraïna fa servir al front per moure subministraments i evacuar ferits.

En aquest sentit, les aplicacions dels drons catalans cobreixen amplis sectors, i algunes empreses catalanes ja hi han proveït drons per a tasques de seguretat, com per exemple vigilància forestal, rescats, control de fronteres o suport policial. Aquest *know-how* es pot transferir fàcilment a usos militars (reconeixement aeri, vigilància ISR, logística amb drons).

En el camp dels satèl·lits i l'espai, Catalunya ha apostat decididament pel *NewSpace*. La Generalitat va llançar els primers nano-satèl·lits de fabricació catalana el 2021 ("Enxaneta" i "Menut") com a part de l'estratègia *Catalonia NewSpace 2030*,⁵⁵ i s'ha creat la comunitat DCA-*NewSpace* per potenciar aquest sector. Casos esmentats anteriorment com Sateliot, que està treballant en una constel·lació de prop de 100 nano-satèl·lits per connectivitat IoT global,⁵⁶ o Pangea Aerospace, així com iniciatives com Hybrid Propulsion for Space sorgides d'incubadores catalanes.

Pel que fa a empreses del sector amb presència a Catalunya, l'empresa amb seu a Londres, Open Cosmos recentment va inaugurar noves instal·lacions de fabricació de satèl·lits a Barcelona.⁵⁷ A través de la presència d'Indra, Catalunya és present en

⁵¹ [Grasshopper Air Mobility](#). (2025). Grasshopper Air Mob.

⁵² Quadcopter 440. (2025, July 8). [Grasshopper Air Mobility & Jetpak Forge Express Drone Delivery Partnership in Nordics](#)

⁵³ EurecatEQZ, & EurecatEQZ. (2025, Novembre 25). [Eurecat, pioner en el desenvolupament de robots agrícoles autònoms i intel·ligents per a la cura i la collita dels cultius](#) - Eurecat.

⁵⁴ 3CatInfo. (2025, Setembre 9). [El primer tractor sense conductor fabricat a Catalunya sortirà al mercat a finals d'any.](#)

⁵⁵ Generalitat de Catalunya. (2023). [Estratègia Catalunya Espai 2030](#). Departament de la Presidència.

⁵⁶ Serra, A. R. (2025, Novembre 10). [La barcelonina Sateliot lidera la segona generació dels satèl·lits 5G](#). The New Barcelona Post.

⁵⁷ [Open Cosmos inaugurates its new facilities in Barcelona with the Menut satellite](#). (2022).

programes europeus espacials, on l'empresa lidera des de Barcelona la gestió de la infraestructura terrestre dels sistemes de navegació Galileo/EGNOS.

En l'àmbit dels sensors i sistemes connectats, cal destacar l'ecosistema català en IoT i electrònica. Moltes pimes catalanes desenvolupen sensors ambientals, plataformes de *smart cities* o dispositius de connectivitat que poden adaptar-se per usos de seguretat. Per exemple, Circe i el seu software anti-*jamming* GPS esmentat abans, pensat inicialment per a mòbils i cotxes però amb clar ús en drons i vehicles militars. També empreses com Ficosa han aportat càmeres i sistemes de sensors per a vehicles, ara aplicats a blindats.

Així, Catalunya compta amb una constel·lació d'empreses duals —des de nano-satèl·lits fins a drons i software de sensors— que representen un avantatge competitiu per inserir-se en cadenes de valor de defensa si aquest sector creix a Europa i al conjunt d'Occident. En aquest sentit, esdeveniments com el *Catalonia Aerospace & Defence Dual-Use Forum 2025* per posicionar la indústria catalana en tecnologies duals punteres poden obrir finestres d'oportunitat per als actors locals.⁵⁸

⁵⁸ [Catalonia Aerospace & Defence Dual-Use Fórum 2025](#). (2025). Ecosistémās Aeronáuticos Y Del Espacio; AEROS.

CONCLUSIONS

La indústria de defensa és indestruïble de la sobirania dels estats. En conseqüència, les iniciatives per promoure la Base Industrial i Tecnològica de la UE (EDTIB) sempre anirà lligada a les polítiques estatals, i la prevalença d'oligopolis de grans empreses vinculades als estats membres. En aquest sentit, qualsevol iniciativa que podria semblar adreçada a facilitar l'entrada de pimes i *start-ups* al sector sembla que acabarà incentivant la col·laboració entre aquestes i els camps estatals de defensa, cosa que, a la llarga, contribuirà a l'absorció de les empreses més petites per part de les ja establertes.

Els sectors favorables a una major integració europea veuen l'actual guerra d'Ucraïna com a catalitzador per motivar una major integració europea en matèria de defensa. Tanmateix, la velocitat en què aquesta es produirà, si s'arriba a produir, es veurà contínuament qüestionada perquè ataca als fonaments de la sobirania nacional dels estats membres de la UE.

Les inversions de la Unió Europea en l'àmbit de la seguretat i la defensa no poden deslligar-se del context polític europeu, amb importants divergències d'interessos entre els estats, i en un moment polític de creixement de preferències entre els electorats europeus de posicions que afavoreixen la sobirania nacional. Aquest clima polític pot influir directament en el suport institucional a iniciatives com el Fons Europeu de Defensa (EDF).

A més, la dimensió geopolítica introdueix tensions addicionals: una Europa més autosuficient en defensa pot esdevenir un client menys dependent de la indústria nord-americana, fet que ha alimentat discursos proteccionistes i reticències externes envers la consolidació d'una base tecnològica i industrial de defensa pròpiament europea. Aquest impuls cap més autonomia estratègica, però, es confronta amb un dilema fonamental: la sobirania tecnològica és desitjable per motius de seguretat de subministrament i avantatge competitiu, però resulta costosa en un context de pressupostos militars limitats o estancats.⁵⁹

En aquest escenari, el repte central per als partidaris de la integració europea en defensa resideix en convèncer els estats membres dels beneficis relatius de la cooperació. Tanmateix, subsisteixen dubtes significatius sobre si el desenvolupament conjunt i la contractació cooperativa resultaran realment més econòmics, sobre el risc que els grans contractistes monopolitzin els projectes d'alta tecnologia i absorbeixin la resta

⁵⁹ Besch, S. (2019, Juny 13). [The Importance of Being Protectionist: A Long View of the European Defense Fund](#). War on the Rocks

d'empreses de l'ecosistema, i sobre els criteris de selecció de capacitats prioritàries. També emergeixen controvèrsies pel que fa a les exportacions de capacitats desenvolupades de manera conjunta, atesa la divergència de posicions nacionals. En última instància, la qüestió crítica és si els estats membres prou incentius per aprofundir en la cooperació industrial i tecnològica dins del marc europeu.⁶⁰

Més enllà de qüestions ideològiques, un dels dubtes principals d'aquest debat, és qui posa els recursos i qui se'ls emporta. És a dir: si els estats membres abandonen els seus monopolis i campions estatals de defensa en favor de projectes pan-europeus —que, a la pràctica, voldria dir donar preferència a empreses d'altres països europeus—, com afectarà això la seva independència nacional, i a qüestions tan mundanes com on s'ubicaran les plantes de producció i, per tant, quins països s'emportaran els llocs de feina i els beneficis econòmics de la despesa de defensa.

Tota aquesta arquitectura deixa també oberta la qüestió de la relació amb l'OTAN. El risc és que els instruments esmentats siguin percebuts com una duplicació d'estructures o, en el pitjor dels casos, com mecanismes subordinats a l'estratègia nord-americana. En aquest sentit, una pregunta de fons essencial és si SAFE quedarà com un mecanisme circumstancial dins de *Readiness 2030* per afrontar la guerra d'Ucraïna o si, en canvi, esdevindria l'embrió d'una veritable política comuna de defensa europea, amb totes les implicacions que això comporta en termes de viabilitat legal, legitimitat, repartiment de costos i reconfiguració del projecte europeu.

A més, tot sembla indicar que no tota la despesa anirà destinada a defensa estricta. Per exemple, alguns estats, com Itàlia, ja han manifestat la voluntat d'incloure infraestructures com el pont de Messina dins la categoria de mobilitat militar, un indicatiu que el paquet podria actuar com a palanca per finançar projectes amb retorn polític i econòmic més enllà de la seva funcionalitat estrictament militar. També és pertinent preguntar-se quina part dels recursos es dedicarà a tecnologies de doble ús, ja que aquest enfocament pot generar beneficis civils rellevants —per exemple, en innovació digital, intel·ligència artificial o logística— i permetre un retorn més visible de la inversió. Tanmateix, també existeix el risc que la dispersió de recursos acabi debilitant la capacitat de reforçar àmbits purament militars, fet que podria restar eficiència al conjunt del pla.

Les àrees que es prioritzaran tampoc estan del tot clares. Malgrat que s'han identificat set sectors estratègics, la concreció dels projectes dependrà de les pressions nacionals i del poder de negociació de cada estat dins del marc europeu. Aquesta incertesa pot

⁶⁰ [The EU's Defence Technological and Industrial Base Policy Department for External Relations Requested by the Sub-Committee on Security and Defence](#). (2020). European Parliament.

generar moltes tensions i un ús desigual dels fons, especialment si es confirma la tendència cap a una major centralització econòmica en la seva gestió. De fet, en el cas de l'Estat espanyol, és altament probable que el desplegament de *Readiness 2030* segueixi una lògica similar a la dels fons Next Generation EU, amb un fort control centralitzat i una distribució territorial desigual. Això tindrà conseqüències polítiques i econòmiques molt negatives per a Catalunya, ja que limitarà la seva capacitat de decidir sobre les prioritats d'inversió i reduirà l'impacte positiu dels recursos en el seu teixit productiu. A més, la manca d'una gestió descentralitzada podria traduir-se en una pèrdua d'oportunitats per reforçar sectors clau de l'economia catalana i un agreujament de l'infrafinançament estructural del país.

Pel que fa a Catalunya, l'actual increment de la disponibilitat financera europea podria obrir una finestra d'oportunitat rellevant per diversos sectors emergents de la base industrial catalana, no estrictament directament vinculats al sector de la defensa. Cal considerar especialment instruments com l'EDF que, a diferència d'altres mecanismes centralitzats com els préstecs SAFE, promouen la participació de pimes i *mid-caps* i es distribueixen a partir de convocatòries competitives que no responen a les lògiques estrictament estatals. En aquest sentit, el viratge de prioritats de la UE cap a la seguretat i la defensa, pot representar una possibilitat per a Catalunya d'estimular el seu teixit productiu, escalar capacitats existents i posicionar-se en àmbits clau de tecnologies de doble ús.

Dit això, el fet que Catalunya, en tant que no és un estat sobirà membre de la UE, no sigui un actor en la presa de decisions clau sobre la distribució d'aquests recursos limita clarament la capacitat del país de recollir-ne els beneficis potencials. Això, combinat amb una feblesa d'accés al capital privat d'inversió —compartida amb el context general de la UE— i amb la naturalesa del sector de defensa, estretament lligada a les prerrogatives de l'Estat, fa que la necessitat de les *start-ups* catalanes d'haver de participar en projectes de defensa europea per mantenir-se competitives, sovint en col·laboració amb empreses establertes de l'Estat, pugui derivar en un escenari en què l'incipient sector tecnològic català quedi absorbit per empreses espanyoles i europees abans que pogués realment enlairar-se.

El cas d'Indra, i el d'empreses en sectors punters com Sateliot —que recentment ha incorporat al seu consell assessor la dirigent socialista Meritxell Batet—, són una bona mostra del que pot significar l'expansió d'un model econòmic corporativista, cada cop

més dependent de la despesa estatal. Això suposa un risc important per a l'autonomia i la competitivitat del teixit econòmic privat nacional català.

Tot plegat podria, en teoria, contribuir a un impacte positiu per a la reindustrialització del país, amb un plantejament estratègic adequat —fins i tot dins les limitacions ja esmentades—, però el més probable és que generi resultats desiguals o merament tangencials, quan no riscos importants pel que fa a l'autonomia de l'economia catalana.